

Tract. jur. civ.

820

Tr. jw. ring 1768.

I. N. D. N. J. C.
DISSERTATIO INAUGURA-
LIS JURIDICA
DE
PRÆSUMPTA
SOLUTIONE

Quam
Præside DEO Triuno

*Ex Decreto Magnifici Consultissimi atque
Amplissimi*

JCtorum in Alma Argentora-
tensi Universitate Ordinis

PRO LICENTIA

*Summos in utroque Jure honores & Privilegia
Doctoralia rite capessendi*

SOLENNI Eruditorum Censuræ

sisteret Autor

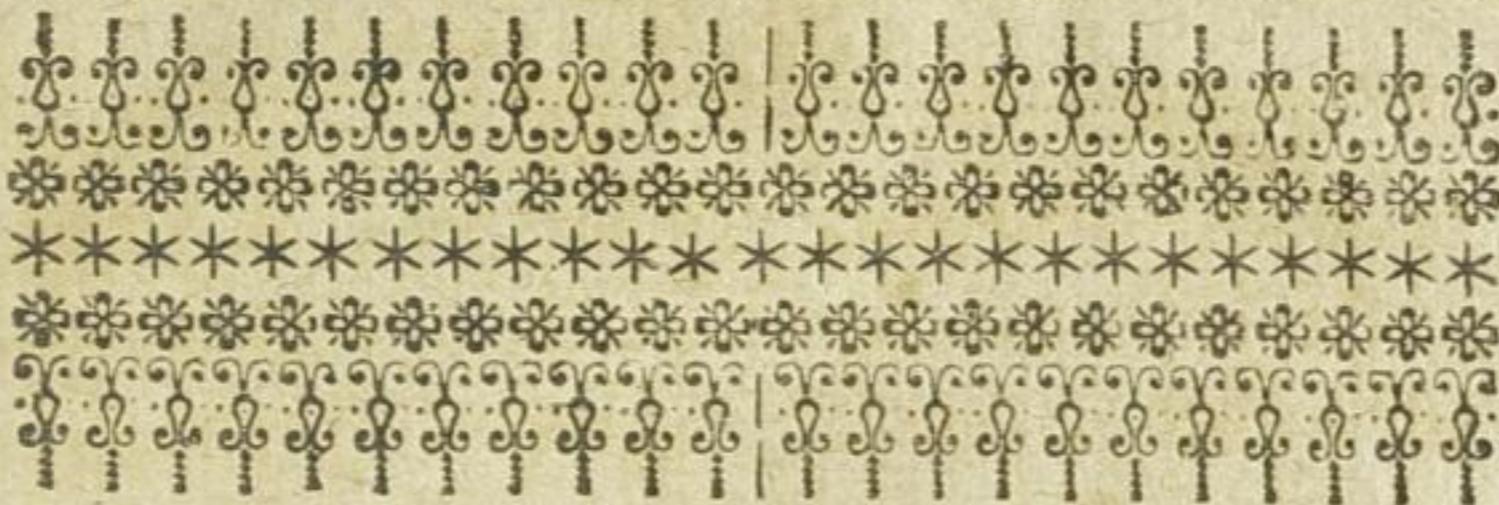
FRANCISCUS BRUGES,
Spinalensis.

ad Diem 12. Julii M DCC XVII.

Horis Locog̃ Solitis.

ARGENTORATI, Literis DANIELIS MAAGII.

392.

B. C. D.

DE

PRÆSUMPTA SOLU. TIONE.

§, I.

Olutionem, cum sit actualis
rei debitæ præstatio LL.
49. 55. ff. de Solut. esse
quid facti , adeoque non
præsumi, sed probationem
exigere, unus est DD. consensus per l. 7. §.
F. ff. de curat. Fur. l. 12. ff de probat. l. 12.
§. 2. ff. de capt postlim. Modest. Pistor. vol.
2. cons. 37. n. 47. Pruckman. vol. 2. cons.
24. n. 18. Mev. P. 6. Dec. 403.

A 2

§. 2.

§. II.

Quod tamen sic intellige, ut omni probatione remota, solutio per se & ex sola Debitoris declaratione non præsumatur, uti quædam per se præsumuntur (*exempla vide in c. 2. de rest. Spol. in 6. L. 51. ff. ad donat. inter V. & V.*) sed quod sit probanda, quod etiam sicut alia negotia, per præsumptiones & conjecturas fieri posse, in aprico est. *Bertazzol. cons. 118. vol. 1. in civil. Menoch. de præf. L. 3. pr. 135. Klock. cons. 80. n. 17. Hieron. Rocca Disp. Select. T. 2. c. 155.*

n. 2.

§. III.

Hinc per se sequitur, solutionem probandam ab allegante, nimirum Debitore (vel si de verborum proprietate velis disputatione, ab eo qui fuit Debitor) *Magon. Decis. Lucens. n. 7. Baldus cons. 408. Cravetta cons. 213. n. 1.* Et hoc sive Debitor agat ad liberationem seu instrumentorum redditio- nem, sive excipiat de solutione facta, cum excipiendo Reus fiat actor. *l. 9. ff. de probat. Conjecturas aliquot ex quibus præsumen-*
da sit

da sit solutio, examinare hic animus est:
& antequam ulterius progrediar, non pos-
sum non monere cum *Math. de Afflictis*
Dec. 13. n. 23. & *Carpzov. P. 2. c. 29. Def.*
II. n. fin. iis plerumque locum esse quando
non agitur de recenti, sed de antiquo &
difficilioris probationis debito.

§. IV.

Primò sistit se præsumptio desumpta
ex temporis diuturnitate. Si enim Credi-
tor diu distulit petere, censetur solutio fa-
cta; nam temporis cursu & præscriptio-
ne liberatus censetor Debitor, qui similis
eo casu est satisfaciēti. *l. 45. §. fin. ff. de*
administr. tut. Carpz. d. def. n. 4. Credi-
tor autem sibi imputet quod tamdiu silue-
rit; qui enim diu tacet, Juri suo tacitè
renunciare dicitur. *L. 6. c. de rem. pign. l 60.*
§. 6. ff. locati. Cravetta cons. 148. inf. Pari-
sius cons. 137. n. 12. vol. 4. Klock. cons. 89. per
totum. Menoch. cit. præf.

§. V.

Ast non male dixeris cum *Brun. ad l 8.*

A 3

C. de

C. de Neg. gestis n. 2. hæc ita se habere modo aliæ etiam conjecturæ concurrant v. g. Si Creditor vivente Debitore non petiit debitum, cum tamen id facere potuisset, & eo mortuo heredes ejus convenit, non imerito censetur id facere ut heredes non instructos, & exceptionum antecessori competentium ignaros circumveniat *Parisius* cons. 87. n. 27. lib. 1. & cons. 37. n. 12. lib. 4. *Athen. de præf.* lib. 1. pr. 91 n. 2. & l. 3. p. 135. n. 19. seqq. *Freyer de Solut.* c. II. m. 4. n. 74. Item si Creditor cum posset facile Debitorem vel ejus heredes convenire, id non facit, sed differt, de industria fecisse præsumitur, ut probationes deficerent, v.g. apacha perderetur, testes morerentur &c. *Berous.* cons. 19. n. 2. & 12. vol. 3. *Mascard.* de Prob. concl. 1325. n. 27. *Carpz. d. Def.* n. 8. Judicium etenim subterfugiens de Jure suo diffidere præsumitur, & tarditas productionis instrumenti non tantum solutionem, sed plane calumniam arguit, cum firma

firma sit Juris præsumptio, creditorem si quod Jus habeat, diutius non silere. *Klock.* vol. 2. cons. 8. n 34. *Bertazzoll. d. l. Hier.* *Rocca Disp. select. tom. 2. c. 141. n. 16. Pruck-*
man. vol. 1. cons. 8. n. 277.

§. VI.

His adde, si Creditor sit persona cauta & diligens in exigendo v.g. Judæus vel hastam Judaicam gestare consuetus, vel si Debitor sit talis, qui debitum facile contrahat. *Vivius lib. 3. Dec. 481. n 1. Surdus lib. 1. Dec. 105. n. 2. Menoch. cons. 1257. n. 15.* *Freyer d. l. n. 76. Masc. d. l. n. 28.* Ut & si Creditor sit pauper aut non admodum dives, dilatæ solutionis incommoda latus fuisse non videtur. *Carpz. d. Def. II. in præj.* ubi & aliud adminiculum additur, nempe si a Debitore mutuum rogarit Creditor. *Freyer d. l. n. 77.*

§. VII.

Celebris est illa quæ desumitur ex instrumenti redditione. Ut enim chirographi (de cuius significatu videsis l. 59. ff. de leg. 3.) existentia apud Creditorem inducit

præ-

præsumptionem solutum non fuisse , ita
ubi existit apud Debitorem , solutio non
temere infertur. *Mevius P. 2. Dec. 91.*
Instrumentum igitur reddens creditur de-
bitum remisso *l. 3. §. 1. seqq. ff. de liber. leg.*
l. 24. §. f. l. 27. ff. de appellat. Et Fidejuslor
qui una cum principali Debitore persona
censemur , *Mev. P. 1. Dec. 117. § 217. Brun.*
ad l. 9. C. de compensat. n. 2. liberatur. Pi-
gnus quoque & hypotheca remissa censem-
tur *L. 7. c. de rem. pign. l. f. ff. de Jurej.*
Ratio horum , quia tacite convenisse vi-
detur , ne Creditor petat , ut ex *l. 2. §. 1.*
ff. de pactis notat Briffon. de solut. lib. 3.
post med.

§. VIII.

Hæc autem non ita crudè intelligen-
da quasi ex illa redditione protinus creda-
tur esse solutum. A Debitore enim exigi-
tur ut probet fuisse sibi a Creditore , alio-
ve illius nomine redditum instrumentum.
Masc. de Prob. concl. 477. n. 2. Men. l. 3.
pr. 140. n. 21. Mev. 2. Dec. 272. n. 4. §

P. 7.

P. 7. Dec. 284. vel si talem redditionem probare non possit, solutionis demonstrandæ onus ei incumbit. *Faber in Cod. l. 8. tit 29. Def. 1. n. 1.*

§. IX.

His positis quando Debitor habet instrumentum, præsumitur solutio vel remissio, quamdiu non probatur contrarium. *Garcias in l. 2. ff. de pactis. n. 9.* Integrum enim est Creditori probare chirographum alia de causa ad Debitorem pervenisse l. 24. ff. *de probat.* Ex gr. si cum litigaret cum alio de venditione sibi a Creditore facta & hic illi instrumentum dederit ad fundandam intentionem, non præsumitur solutio *Castrensis ad d. l 2 n 3.* & *Ja/son ibid. n. II.* Non aliter senseris si Debitor sit persona Creditoris domestica, vel alio capite suspecta *Garcias d. l. n. 10.* *Greven. Exc. 3. n. 2* tunc enim Creditorum ad Juramentum suppletorium quo dicat chirographum sibi invito & inscio creptum, admittere nil prohibet. *Masc. de prob. concl. 477. n. 12.* *Eibicit. subreptio-*

B

nis

nis autem in Debitore instrumenti posseſſore, deficiente conjectura, ejus juramento creditur, si afferat illud sibi a Creditore vel ejus mandato sibi redditum esse. *Cothman.* vol. 4. cons. 12. n. 20. *Carpz.* P. 2. C. 29. Def. 12 n. 4 seqq. qui cum *Masc.* concl. 476. rem prudentis Judicis arbitrio committit.

§. X.

At quid si plura sint obligationis Instrumenta unumque sibi retinuerit Creditor? Ex unius redditione, retentis licet aliis, solutionem præsumi opinantur *Bart.* in l. 2. in fine ff. de pactis ♂ ibi *Alex.* ♂ *Jason.* aliquæ a *Men. d. pr.* 140 n. 8. alleg. Ratio quia actum frustraneum facere nemo præsumitur, quin quod omnis præsumptio sit exclusiva doli, qui hic vix salvare posset, præterea actuum talis est capienda interpretatio, ut aliquid operentur *V. Bachov.* v. 1. D. 6. § 3. *Litt. B. H. Freyer de solut.* c. 9. n. 17. seqq. Dissentit *Brunn.* ad l. 2. ff. de pactis n. 7. cum citatis, per l. fin.

fin. ff. de his quæ in test. sed his respondet Stryck. in Notis ad comp. Lauterb. p. 44. v. plures tabulæ. Nec minus præsumetur solutio etiamsi originale apud Notarium remaneat. Jason in d. l. 2. n. 6. Menoch. d. l. n. 10.

§. XI.

Non levis factæ solutionis præsumptio ex cancellatione nascitur. Ea enim ex voluntate Creditoris facta censetur, adeò ut huic contrarium alleganti, onus incumbat probandi, Masc. de prob. concl. 256. n. 10. Petr. Greg. Tholos. Synt. Jur. vn. lib. 21. c. 18. n. 39. Bachov. d. Disp. ♂ θ lit. D. Vivius Decis. 25. Menoch de præs. l. 1. pr. 4. n. 2. per l. 24 ff. de Probat. Sed hoc non ita generale est, quare casus distinguit.

§. XII.

Vel enim reperitur instrumentum cancellatum apud Creditorem, & tunc præsumitur Debitor liberatus. Bart. in l. 2. ff. de pactis n. 4. Jason ad eand. n. 14 alii.

B 2 que

qoe a Menochio l. 3. præf. 141. n. 4. citati.
Petr. Greg. Tholos. cit. l. n. 39. *Card. Tus-
chus lit. C.* concl. 22. n. 2. *Reusner cons.* 3.
n. 11. vol. 2. nisi cancellatio fuerit inconsul-
to facta. *Ruin.* cit. l. n. 5. *Men. d. pr.*
141. n. 6. cuius probatione Creditorem ne-
mo non onerabit.

§. XIII.

Si apud Debitorem, dabitur etiam præ-
sumptioni locus. *Felinus in c. accedens* n.
2. x. ut lite pend. *Castrensi. in l. 20. n. 2.*
C. de Probat. *Masc de prob.* concl. 477.
n. 1. *Vivius Decis.* 45. *Brunnem. ad l.*
82. ff. *de furtis* n. 2. Rectè tamen requi-
rit Men. d. l. n. 7. ut Debitor non sit Cre-
ditoris domesticus, vel alia de causa suspe-
ctus , tunc enim præsumptio est con-
tra ipsum Debitorem. *Gail.* 2. O. 37. n. 7.
Cothmann. vol. 4. cons. 12 n. 20. *Card.*
Tuschus d. l. n. 5. *Freyer de solut.* cap. 11.
m. 1. n. 20. *Mascard.* *de prob.* concl. 477.
n. 13. & insuper probet, taliter cancella-
tum fuisse sibi a Creditore traditum Instru-
mentum.

mentum. *Faber in Cod. lib. 8. tit. 30. Def. I. & 28.* *Freyer ibid. n. 19.* Et per hæc satis mitigatum existimamus rigorem *Carpzovii P. 2. C. 29. Def. II. n. 7. seqq. & Def. 15. n. 3. seq.* ubi & ipse limitationem suggerit: sc. si Debitor sit probatæ integritatis potest ad Juramentum suppletorium admitti. Sic etiam sentit *Freyer cit. l. n. 21.* qui & n. seq. post Cravettam *conf. 500. n. 15. part. 3.* aliam exhibet: si cancellatum instrumentum diu tenuerit.

§. XIV.

Tandem si instrumentum reperiatur cancellatum apud tertium, custodiæ duntaxat causa fuisse illi a Creditore traditum, solutionemque adeo non præsumi, ajunt *Men. cit. pr. 141. n. 18.* *Freyer de solut. c. II. m. I. n. 23.* *Alex. conf. 59. n. II. vol. 2.* a quibus è diametro sentiunt *Bart. in l. fullo §. 3. ff. de fur- tis.* *Masc. de prob. Concl. 477. n. 9.* Potest etiam reperiri Instrumentum cancellatum apud Notarium, quo casu solutionem præsumi post *Baldum in Rubr. I. de probat n. 28.* contendit *Masc. cit. l. n. 8.* Consentit *Menoch. alleg. loco n. 19.* si tamen, consentiente Creditore factam fuisse cancellationem probeatur.

§. XV.

Si Creditor bona Debitoris administreverit, si bi ipsi præsumitur solvisse, cum nemo ita supinus habeatur, ut suum jactare velit, occasione data recuperandi *l. 25. ff. de Probat.* *Bart. in l. si cum ven- deret §. f. ff. de pign. act. Carpzov. p. 2. c. 29. Def. II. n. 7.* *Math. de Afflict Dec. 13. n. 13.* Et hoc eò magis procedet, si Creditor nullum Bonorum De-

bitoris fecerit Inventarium. *Cravetta Cons.* 129. n. 5. *Masc. de prob. concl.* 1318. n. 28. Præsumptionem & hoc non mediocriter firmat si Creditor sit persona in rebus suis diligens *Bart. l. cit.* *Baldus in L. solam C. de testib.* ut & si magnam pecuniaë summam in negotium aliquod impendit, nec constat unde illam habuerit, vel si post depositam administracionem diu distulit petere creditum, quod maximè verum erit, si rationes cum Debitore affini sèpius inierit *L. 26. ff. de Probat.* *Afflict. d. Dec. n. 10.* *Nevizant. cons. 57. n. 6. 14. seq.* *Gothofr. ad d. l. 26.* *Men. lib. 3. pr. 135. n. 21.*

§. XVI.

Si Creditor ex immissione Debitoris bona posse fuderit, Juris quoque præsumptio gravis oritur, eum è prædio non fuisse discessurum, ni sibi plenè satisfecisset. *Mevius P. 4. Dec. 354. & P. 6. Dec. 15.* In casu antem quo dissentirent, creditor nempe diceret sibi non plenè solutum, affirmaret Debitor, liquidatio perceptorum prius facienda a Creditore contra quem conjectura militat. *Mev. ibid. & P. 4. Dec. 55.* *Moller. lib. 4. semestr. c. 19. n. 1. seqq.* *Freyer de solut. c. II. n. 3.*

§. XVII.

An ex annotatione (sc. si Debitor in libro suo annotarit se solvisse) præsumitur solutio? Etsi quis in libro, in quo consignare solet res quotidie gestas scripserit se solvisse, hoc ei nihil proficit, in propria enim causa nemo idoneus testis *L. 7. c. de Probat. l. 5. c. de Testib.* Si tamen talis annotatio aliis juvetur adminiculis, conjecturæ faciet locum *Arg. L. 5.*

L. 5. c. d. Probat. puta si Debitor sit vir probus ; si in ejus ibro reperiatur aliarum mentio solutionum, de quibus non dubitatur quod factæ sint. *Cravetta cons.* 148. *n. 6. part. I.* si probetur missam fuisse a Debitor Creditori pecuniam, pecuniam, nec alia appareat causa, aut etiam si subsequatur mors Debitoris. *Vivius l. 2. Dec. 184. n. II.* *Freyer d. c. II. m. 6. n. 79.* qui & *n. seq.* refert Resp. Facult. Jurid. Helmstadiensis. V. etiam *Mev. p. 4. Dec. 121. & P. 6. Dec. 403.*

§. XVIII.

Ex eo quoque conjectura solutionis eruitur, si Debitor post tempus quo se solvisse ait, contra Creditorem egerit, qui de debito nihil dixit ; nam verisimile est hunc aut reconventurum aut compensaturum fuisse. *L. 8. ff. Rer. amot. DD. in L. siquidem C. de transact.* *Masc. de Prob. concl. 1325. n. 29.*

§. XIX.

Pariter si summæ alicujus magnæ Creditor prominori Debitoris fidem sequi nolit, at eam sumمام exigit, præsumitur etiam illi pro majore summa satisfactum fuisse. *Afflict. Dec. 13. n. 22.* *Carpz. P. 2. C. 29. Def. II. n. 9. 10.* *Men. lib. 3. pr. 135. n. 22.*

§. XX.

Agmen claudat illa quæ ex solutione trium amorum oritur. Si enim Debitor per tres apochas probet, se tribus cohærentibus annis pensiones annuas vel usuras præstitisse Creditori, ante tres illos annos semper solvisse præsumitur *L. 3. C. de ap. publ. Jason in L. 2. n. 127. C. de Jure Emph.* aliiq; allegati a *Masc. de prob. concl. 604. n. II. 12. Perez. in tit. C. de ap. publ. Men. l. 3. tota*

pr. 139.

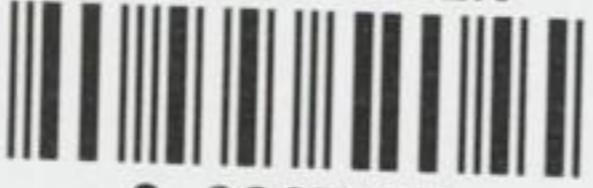
pr. 139. Hartmann. Pistor. Obs. 195 n. 4. seqq. Carpz. P. 2. C. 2. Def. 7. n. 1 seqq. Quod locum habet tam in semestrali & solutione quam in annali Mysinger. cent. 5. O. 39. n. 3. Freyer de solut. c. II. m. 6. n. 83. Et hujus legis decisionem ad quascunque privatorum causas extendunt DD. Trentacing. var. Resol. L. 2. resol. 2. n. 5. Fachin. l. 13. contr. 89. Carpzon. d. def. n. 4. Finckelth. Obs. 115. sic hæc præsumptio locum habet in conductione, Emphytensi, solutione census anni, Masc. d. concl. n. II. 12. Menoch. & Mynd. locis cit. Tessaurus Decis. 114. n. 4. Perez. d. l. Freyer loc. all. n. 82. In Decimarum solutione Masc. d. concl. n. 13. Boërius Decis. 136. Locum ea habent in negotiis tam Ecclesiasticis quam sacerdotalibus, obganniente licet Hostiensi qui sine ulla ratione dicit, sufficere in Ecclesiasticis solutionem duorum annorum, & refutatur a DD. quos citat Masc. cit. l. n. 16. seq. Est igitur probanda trium cohærentium annorum solutio ut tradit in terminis d. l. 3.

§. XXI.

Quæ de hac præsumptione diximus, ea aliquando deliquium patiuntur: Si Creditor enim recipiens protestatus fuerit se pensiones v. g. illas recipere contra anteriorum quæ debentur præjudicium, jus suum conservat. Freyer de solut. c. II. m. 6. n. 84. Deinde cum sit præsumptio Juris tantum, admittitur probatio in contrarium, sc. pensiones adhuc pro antecedentibus annis deberi. Textus in d. L. 3. Faber in Cod. lib. 8. tit. 29. Def 32. n. 3. Trentacing. var. Resol. lib. 2. in fine. Carpz. P. 2. C 2. Def. 8. Freyer cit. l. n. 85. Brunn. add. l. in fine.

F I N I S.

SLUB DRESDEN

3 3827481

Trakt jen mi.
820

